

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

195. An, & qualiter Episcopus voto suo accedere possit ad Examinatores, habeatque votum decisivum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

si fecerint relationem solum quoad literaturam, relinquendo reliqua Episcopo, etiam si hic ita velit, imprimis juxta *Garc. cit. c. 2. n. 106.* peccent mortaliter, quia non implent suum officium, dein etiam ipsa provisio parochialis subsēcuta sit nulla, cum Concilium clarè loquatur, dicens contrarium & dans formam cum dicto irritante. *Garc. p. 6. c. 2. n. 239. & seq.* ubi ait, proinde non valere quod dictum in una *Casalen. parochialis 2. Martii 1584. coram Robustino.* sed tenendum à Rota resolutum in *Casalen. paroch.* Anno 1586. coram eodem *Robustino.* censet tamen *Lott. cit. q. 31. num. 107. & seq.* opus non esse explicare singula singulatim, sed sufficere implicitam relationem per universalem, vel saltem indefinitam orationem, veluti si enunciarentur tales idonei, cum hoc sensu intelligatur facta relatio respectu omnium necessariorum & requisitorum de jure, argumento *c. super inordinata. de preb.* ac proinde etiam de moribus, etate &c. refertur *Lott.* sic resolutum ex mente S. Congreg. à Rota in *Albigan. concursus 28. Aprilis 1614. coram Cavalerio.* Nihilominus ut addit *Lott. n. 110.* Generalis relatio contraheretur propter specificationem aliquorum ex prædictis, ita ut tunc quoad alia posset videri facta relatio negativè, seu non idoneitatis, ac proinde Examinatores sic perperam referendo non fecisse officium suum. Porro reperitur forma præscripta per *Clem. VIII. sub dato 8. Aprilis 1596.* tam respectu parochialium quàm simplicium, nimirum ut teneantur Examinatores, absoluto examine, referre omnes repertos idoneos ratione scientiæ ad curam animarum, licet in iis legitima ætas delit, etsi nullus repertus idoneus ad curam, teneantur referre, quotquot idonei ad beneficium simplex. Quod tamen intelligendum ait *Lott. n. 128.* dum agitur de provisione beneficii simplicis, non verò si de curato, dum enim extat aliquis idoneus ad curam animarum, non esse jam opus referre de aliorum idoneitate ad simplicia, citatque pro hoc decisionem *Rotæ 505. n. 1. in recent. p. 2.*

Questio 193. Quot vota referre quis debeat, ut censetur approbatus vel reprobatus?

Respondeo tam approbatum quàm reprobatum pendere à conclusione majoris partis votorum juxta regulas generales electionum, presentationum &c. quæ universitatis vel collegiatiivo jure fiunt, ut scilicet major pars dicatur illa, quæ medietatem congregatorum etiam in uno vel in dimidio voto excedit, habitâ comparatione omnium Congregatorum; non autem comparative ad minorem partem in diversâs sententias abeuntem v. g. ut dum 3. vel 5. sunt examinatores, 3. vel respectivè duo concludant, de *Luca, ad Trid. d. 32. n. 9. de paroch. d. 1. n. 18.*

Questio 194. An, & qualiter ab Examinatorum aliquo occasione hujus muneris commissa simonia noceat approbato?

Respondeo Examinatorum horum munus juxta Tridentinum omnino gratuitum esse debet, omneque emolumentum sub quovis prætextu simoniacum reputatur.

2. Si tamen hæc turpitudò ab iis, vel eorum aliquo committeretur, id præjudicare non debet concurrentibus aliis idoneis, quibus de justitia ap-

probatio debita erat, ubi hi confciii & participes non sunt, dum nimirum ab eorum conjunctis vel benevolis ipsis ignaris id factum est ad evitandam injustam reprobationem. Adhuc tamen, quando de hoc habetur aliqua diffamatio, quæ scandalum saltem de factò præbere valeat, reputatur hoc ipsum justum motivum in prælectione postponendi illum, qui aliàs magis dignus præligi debebat. *C. de Luc. cit. d. 32. n. 16.* citans seipsum *de benef. d. 70. & de paroch. d. 8.*

Questio 195. An, & qualiter Episcopus voto suo accedere possit ad Examinatores, habeatque votum decisivum?

Respondeo primò: accedere potest Episcopus ejuſvè Vicarius, quibus magis videbitur, dum Examinatores sunt 4. vel sex, vel singularia, sic habet in terminis *Trid. cit. c. 18.* & in eo solum casu votum decisivum habet Episcopus ejuſvè Vicarius, ut habet S. Congregatio ad *cit. c. 18.* Parisius *de resign. l. 8. q. 9. n. 105.* *Garc. n. 55.* dicuntur autem vota tunc singularia, cum ex tribus Examinatoribus unus approbat unum, quem alter reprobat, & tertius nec reprobat nec approbat. *Garc. n. 62.* Hinc dum Examinatores singuli approbant unum diversum, quem reliqui reprobant, hæc accessio Episcopi locum non habet, nec is censetur approbatus, pro quo cum uno Examinatore stat Episcopus, reliquis Examinatoribus eum reprobantibus; hic enim vota nec sunt paria, nec singularia. *Corrad. l. 3. c. 4. n. 13.* *Garc. n. 63.* contra *Ledesm.* tenentem posse accedere Episcopum parti cui voluerit, si Examinatores tres singuli divisi in suis votis, vel eorum duo pro uno, & tertius pro altero. Sic v. g. Examinatores sunt *Cajus, Titius, Sempronius: examinati Petrus, Paulus, Joannes; Cajus approbavit Petrum, reprobatum à Titio & Sempronio, Titius approbavit Paulum reprobatum à Cajo & Sempronio. Sempronius approbavit Joannem reprobatum à Cajo & Titio. Episcopus accedendo suo voto v. g. ad Cajum, & per hoc faciendo, ut jam pares sint approbantes & reprobantes Petrum, non censetur vincere; adeòque adhuc nullus istorum trium videtur approbatus similiter dum unus solus examinatus à tribus Examinatoribus, ab uno eorum approbatus, à reliquis duobus reprobatus, accedente Episcopo ad illum approbantem, adhuc iste examinatus dicitur reprobatus. Item dum Examinatores sunt 5. & quilibet eorum approbavit unum ex examinatis, quem ceteri 4. reprobant, Episcopus accedens ad unum illorum, non vincet ceteros 4. reprobantes eundem, nullusque ex examinatis erit approbatus, tamen si unus jam per accessum Episcopi pro se habeat duo vota, & ceterorum singuli non nisi vota singularia. contra 4. existentibus Examinatoribus, dum singuli examinati dimidiam tantum votorum partem habeant pro sua idoneitate; Episcopus potest ad partem, ad quam voluerit, accedere, & sic reddere approbatum, qui à duobus erat reprobatus, adeòque necdum per reliquos duos votantes pro ejus idoneitate approbatus. Sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 57.* Potest etiam Episcopus ejuſvè Vicarius, dum quidam ex examinatis ultra dimidiam partem votorum consecuti sunt, & hoc ipso jam approbati, unus verò ex examinatis tulit omnium Examinatorum suffragia, hoc omisso eligere unum ex aliis. Sic habet declaratio S. Congregationis, quam recitat *Garc.**

tit. p. 9. c. 2. n. 109. Quod si tamen duorum Examinatorum unus à trium examinatorum uno solo fuit approbatus, alter ab omnibus tribus, nequaquam poterit Episcopus illum ab uno solo approbatum præeligere; quia hic nequidem censetur approbatus idoneus. Vide declar. S. Congreg. ad cit. c. 18. *Trid. in pratermissis solitis apponi ad calicem Tridentini.*

2. Respondeo secundò: hanc Episcopi seu Vicarii accessionem debere fieri in ipso actu, atque in forma collegiativa, tanquam per speciem electionis vel actus Capitularis, hoc est, in ipso examine seu coram ipsis Examinatoribus simul congregatis, & non separatim; nam approbatio & reprobatio eorum, qui examinantur, non potest fieri separatim, sed Examinatoribus simul cum Ordinario congregatis. C. de Luc. ad *Trid. d. 32. n. 11. Garc. n. 58.* Quamvis electio ex approbatis facienda ab Episcopo ex post facto & separatim fieri possit, cum ad ipsum solum spectet. *Garc. n. 58.* modo id fiat intra statutum terminum 6. mensium, ne aliàs devolutioni sit locus, atque ita praxis frequens docet, in magnis præsertim diocesis, ut vota approbatorum absenti ab urbe, in qua habetur concursus, vel etiam extra diocesim, transmittantur, ut prælectionem faciat ad effectum propriæ vel aliæ provisionis. C. Luc. loc. cit. n. 12. fieri enim potest, ut concursus habeatur coram Vicario generali & Examinatoribus simul congregatis, prælectio autem ab Episcopo absente. Luc. de par. d. 1. num. 2.

Questio 196. An, & qualiter præeligere unum ex iudicatis idoneis solius sit Episcopi ejusve Vicarii?

1. Respondeo ad primum: affirmativè juxta verba Concilii, & desuper repetitas sæpe S. Congregationis declarationes, quas vide apud *Garc. p. 9. c. 2. num. 108. & Cozzad. l. 3. c. 4. num. 2.*

2. Respondeo secundo, Episcopus non ex voto- rum calculo, numero & collectione potest eligere, sed debet suo iudicio eligere magis idoneum, seu eum, qui sibi videtur magis idoneus, sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 109.* unde non tenetur in hac prælectione Episcopus, vel alter superior, ad quem pertinet, sequi majorem numerum suffragiorum; sed sufficit, quod eligat unum ex jam approbatis juxta dicta in *responsione 1. ad questionem præcedentem. C. Luc. ad Trid. d. 32. num. 25.* quinimò sufficit prælectum esse illum, cujus approbatio ex Episcopi vel Vicarii adhesionem resultarit, dum nimirum vota Examinatorum erant paria C. Luc. *ibid. n. 26.* testans se scribente, non sine magna tamen discrepantia, sic fuisse à S. Congreg. decisum. Atque hujus resolutionis probabilia fundamenta à se recenseri in *suis parochialium adnotationibus. d. 1.*

3. Respondeo tertio: sed neque Episcopus præeligere potest illum ex idoneis, quem maluerit, sed quem magis idoneum reputabit, cum ejus iudicium bene regulatum esse debeat, idque etiam seclusâ illâ formâ conciliari vi juris communis, cum beneficia curata liberæ etiam collationis non nisi dignioribus conferri debeant. C. Luc. loc. cit. n. 17. Quamvis idem de *paroch. d. 1. n. 25.* dicat secluso isto conciliari decreto, attentâque dispositione juris communis, etiam in parochialibus, Episcopum habere liberum arbitrium eligendi eum, quem repu-
P. Leuren. Fori. Benef. Tom. 1.

tat idoneum, absque illa forma vel restrictione ad approbandos vel reprobandos ab Examinatoribus remanente solum quæstione concernente forum internum, an teneatur conferre digniori, vel sufficiat conferre digno; ac proinde dictum decretum Conciliare remanere à jure exorbitans & correctorium, adimens Episcopis facultatem aliàs competentem. Vide dicenda q. ult. hujus sect. & citatum ibi D. Thom.

Questio 197. Quid in præelectione spectare debeat Episcopus, & unde ab eo æstimanda major idoneitas?

1. Respondeo observanda esse sequentia: primò, etsi Concilium in æstimanda majore idoneitate, quicquid est, totum deferat arbitrio Episcopi, debet tamen ipse illud non ex proprio affectu, sed iudicio rationis restringere, ne etiam facta ab ipso prælectio revocetur tanquam irrationabilis *Lott. l. 2. q. 31. n. 135.*

2. Secundò, morum gravitatem & honestatem in promovendis tantum fieri per Sacros Canones, ut imprimis ubique præferatur nobilitati generis. *c. nos, qui presumus. dist. 40.* denique in *c. in cunctis. de elect. n. 5.* apud *Lott. n. 140.* Item literatura. *Decius n. 9.* non quod ea in promovendo quemcumque bene morigerato non sit necessaria, sed quia illa usque adeò non attenditur, ut in prælatione major ratio bonorum morum haberi non debeat, modò tamen literatura suam mensuram obtineat. *Ægid. in c. ex multis. q. 3. n. 11. Lott. n. 142.* & sequens sic pluries resolutum à Rota, præcipue in una Benevent. paroch. 13. Maji 1590. coram Orano. Econtra eidem Canones ita exosos habent ineptos mores in promovendo, ut eum etiâ repellant, cujus opinio gravata ex sola denuntiatione vel inquisitione Abb. in *c. cum in cunctis. de elect. n. 4. Lott. n. 145.* imò ex sola & simplici fama seu diffamatione; eò quòd facile inde oriri possit scandalum aliquod inter parochianos. *Lott. n. 146. & 147.* citans *Calder. de prob. consil. 9.* & quod amplius est, repellunt quoque eum, qui ex defectu probationum absolutus esset à crimine sibi impacto; eò quòd sub hac forma absolutus vexari iterum posset supervenientibus novis iudiciis. *Lott. nu. 148. & 149.* qui etiam n. 150. ait: in isto articulo prælationis in concursu ad parochialem se credere, vix prodesse sententiam absolutoriam, etiam tanquam de innocente; eò quòd remaneat semper macula quædam in absoluto: unde si alius concurrat similem aut aliam maculam non habens, debeat is præferri. citat pro hoc *Lamb. de jurep. l. 2. p. 3. q. 6. no. 1. n. 4. & Rotam.* Idem tenet C. de Luc. ad *Trid. d. 32. num. 22.* nisi tamen liqueret per sententiam fuisse talem delatum & accusatum per calumniam. *Lott. n. 151.* ex *Goffredo.* Multòque magis n. 152. ait, hanc repulsam locum habere in eo, qui accusatus, denuntiatus, inquisitusque composuit se cum Fisco, ut *Rota in Ripana paroch. 23. Junii 1608.* etsi enim inde non videatur resultare confessio delicti (nisi versemur in delicto, super quo habita fuit translatio, ut post alios *Farinac. de inquisit. q. 5. nu. 18.*) remaneat tamen semper maculata hominis fama; cum etiam ea pecunia succedat loco pœnæ juxta *l. senatus, de jure Fisci.* Atque ex his demum infert *Lott. n. 153.* contra *Gl. in c. fidelior. dist. 50. v. gratiam,* criminofum pœnitentem correctumque in concursu innocents huic præferendum, eò quòd talis